

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEIEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

A politikai helyzet.

Zombor, szeptember 11.

Tagadhatatlan, hogy a mostani politikai helyzet nagyon súlyos és a legnagyobb államférfiúi bölcseségre, körültekintésre, higgadtságra van szükség, hogy elkerülhessük az esetleges komoly válságot, amely most fenyeget minket. A király és a nemzet, precízebben a nemzet tulnyomó többsége egymással ellentétbe került. A függetlenségi párt 1911-ben fel akarja állítani az önálló bankot, a király pedig — noha elismeri a nemzetnek ehhez való törvényes jogát — nem látja ezt az időpontot erre alkalmasnak. Ha ezt a két ellentétes álláspontot nem lehet valahogy kiegyeztetni, akkor megint egy küzdelemmel, izgalommal teljes korszak köszönt ránk, amely szomorú kihatásában ismét évekre megbénítja az országot fejlődésében.

Mégis — őszintén megvallva — bizonyos optimisztikus reménykedéssel nézünk a krízis kimenetele elé. A korona, amikor az önálló bank felállításához nem adta beleegyezését, illetőleg amikor kijelentette, hogy nem bizhatja a kormányt olyanokra, akik programjukban az önálló banknak sürgős felállítását vallják, nem helyezkedett mereven szembe a függetlenségi párttal, mint a parlament többségének ezen kívánságával, csak arra utalt, hogy az időpontot nem látja erre alkalmasnak. Más tehát mostan a helyzet, mint volt például a katonai kérdésekben, amikor őfelsége felségjogaira hivatkozott. Vagyis, ha a felséget meg tudjuk győzni arról, hogy a mostani időpont igenis alkalmas az önálló bank felállítására és ha sikerül az ő atyai aggodalmait eloszlatni, hogy a bank kettéválasztása nem fog Magyarországra semmiféle megrázkódtatással jární, akkor nincs kétség benne, hogy a felség meg fogja adni hozzájárulását. Másfelől az önálló bank felállítását halaszthatatlan szükség sürgeti. Ha a közös bank szabadalmát nem hosszabbítjuk meg, — amire teljes jogunk van — akkor Magyarországon teljes pénzügyi anarchia köszönt be, ami teljességgel abszurd állapot és aminek nem szabad bekövetkeznie.

Más tekintetek is biztatnak azzal, hogy sikerül a krízist békésen, a nemzet nagy többsége kívánságának honorálásával megoldanunk. A Fejérváry féle abszolutizmus teljes kudarca után nem hiszük, hogy végső esetben újból alkotmányellenes kísérletekkel próbálkoznának meg. A függetlenségi pártot többségi pozíciójáról semmiféle erőszakos vállalkozással nem lehet leszorítani és bizonyos az, hogy ha ismételt választásokkal erőltetnék a dolgot, a függetlenségi párt még hatalmasabban megerősödve kerülne be a parlamentbe. Azután meg minden alkotmányellenes kísérlet már csak azért is sikertelen maradna, mert az ország valamennyi politikai pártját tömörítene az alkotmány védelmében és azok a pártok, amelyeket mostan a bank kérdésében ellentétek választanak el egymástól, újból egy táborba sorakoznának az erőszakkal szemben.

Alkotmányválság előtt állunk, ha nem tudunk valamely békés megoldásra jutni és éppen ez adja meg a bankkérdésnek eredeti keretein túlövő fontosságát, éppen ez teszi a mostani politikai krízist különösen súlyossá. Mi azonban nem hiszünk az alkotmányválság komoly lehetőségében, mert bizunk igazunkban, bizunk királyunk alkotmánytisztelésében.

Kormányférfiaink sűrű tanácskozásokat folytatnak egymással, hogy kölcsönösen tisztázzák a krízis megoldására vonatkozó terveiket. A politika nyáron át ugyan békén szenderedett, de a vezető politikusok azért épp oly tevékenyen munkálkodtak, — sőt még inkább — mint máskor. Ezeknek a tanácskozásoknak eredményeiről, az államférfiak ötleteiről, terveiről most még semmi bizonyosat nem tudunk. De tudjuk azt, hogy csakugyan komoly igyekezettel, nagy felelősségtudással keresték a kibontakozás útjait és bizunk abban, hogy ha sikerül talán valami megállapodásra jutniok, ez a megállapodás mindenesetre a nemzet érdekében való lesz. Erre garancia egész politikai multjuk, kipróbált hazafiságuk.

Nemzeti nevelés és nemzeti szellem.

Irta: **Malisza Ignác.**

II.

A nemzeti szellemet csak az egységes nemzeti hadsereg, t. i. a tanítószáz van hivatva fejleszteni és minden egyes gyermek szívébe beoltani. Ez a nemzeti hadsereg csak akkor felelhet meg feladatának, ha összes iskoláinkat államosítsuk és az összes tanítószázot egységes hadsereggé egyesítjük, egy és ugyanazon fegyverekkel, vagyis csak állami kiadványú tankönyvekkel ellátjuk és ezen egységes hadsereggel és egységes felszereléssel induljunk a kedves hazánk újból való meghódítására és akkor a tanítószáz mint a nemzeti hadsereg a nemzeti szellem felügyelete mellett nemzeti szellemet fog fejleszteni Kárpátoktól Adriáig, s akkor vége lesz a nemzetiségi félreértéseknek is, amelyek nem egyebek, mint a középkori vallási villongásoknak rossz maradványai. Ezeket a rossz maradványokat, amelyek a nemzet testén mint fekélyek rágódnak, csak felebaráti szeretet ihletésével lehet gyógyítani, amelynek alapja és gyökere az egységes állami népoktatásban rejlik. És mindenki, legyen az bárki, aki az egységes állami népoktatásnak nem hive, az ellensége a nemzeti szellemnek, hazánk függetlenségének és önállóságának. Miért nem akarják az uralkodók az egységes fegyveres erőt kezükből kiadni, csak azért, mert abban rejlik a hatalmuk főtényezője. Éppen olyan hatalmas, sőt hatalmasabb tényező leend ezen fegyveres hadsereggel szemben a nemzeti hadsereg, t. i. a tanítószáz működése és ebből kifolyó nemzeti szellem. Ezzel ellentétes irányban működnek a különféle körök alakítása, mert ezekkel csak kasztot és ellentéteket fejlesztenek. Hazánk lakosságának csak egy körre van szüksége és az nem más, mint a felebaráti szeretet köre.

Az ilyen felebaráti szereteten alapuló nemzeti szellem hatása alatt könnyű lesz kedves hazánk zengzetes nyelvét, a magyar nyelvet elsajátíttatni, csak alkalmat és módot kell nyújtani a tanítóknak és tanároknak.

De melyek azok az alkalmak, amelyek segítségével a magyar nyelvet sikeresen lehessen tanítani? 1. Legyen mindenhol elegendő iskola. 2. Egy tanító vagy tanár 30—40 növendéknél többet ne tanítson, mert ennél többet sikeresen nem is taníthat.

De viszont melyek azok a módok, amelyek alapján és segítségével a magyar nyelvet sikeresen lehessen tanítani? 1. Törvényileg

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő utca 12. szám.
Rendelés egész napon át. — Mérsékelt árak.

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, esontbajok, kölerakodások, epekövek, kórismérezésére. — **Gyógycélul:** fehérvértüség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, esontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

ki kell mondani, hogy Magyarországon minden iskolában az első óra magyar nyelvtani óra. 2. Meg kell állapítani a magyar nyelv tanításánál a természetes fokozatot, mert ha természetben nincs ugrás, akkor a magyar nyelv tanításánál sem lehet ugrás, vagyis jobban mondva, itt is kell lenni természetes fokozatoknak, mert a természetes fokozatok mellett minden idegen nyelvet könnyű szerrel el lehet sajátítani és vele a nyelvérzék is, mert az nagyon természetes folyamat, hogy nyelvérzék nélkül idegen nyelvet megtanulni lehetetlen, ép úgy a magyar nyelvet sem, mert a nyelvérzék és nem a nyelvtani szabályok vezérlik az embert helyes és értelmes kiejtésre és kifejezésre. És hogy manapság az idegen nyelvet oly sikertelenül tanítják és tanulják, ennek egyedüli oka az, hogy a nyelvérzék nem művelik, hanem a szabályok és nyelvtani szörszálhasogatások tömkelegével tömlik tele a növendék fejét, amitől a növendék okosabb nem lesz.

3. Meg kell tanítani a tanítókat kifogástalanul magyarul beszélni és végül meg kell tanítani a tanítókat arra, hogy hogyan kell egy idegen nyelvet és magyar nyelvet sikeresen tanítani. Erre a tanítókat a képezésben kell megtanítani, mert olyan dolgot nem lehet senkitől követelni, amit nem tanult és nem tud. A képezésben teljesen fordított viszony uralkodik; ugyanis a növendékektől pedagógiai eljárás tanítást követelnek a gyakorló iskolában, de őket katedrailag oktatják. Ha pedig a leendő tanítókat is úgy oktatnák, ahogy azoknak a gyakorló iskolában kell tanulniuk és tanítaniuk, akkor a tanítási művészet mikénti vezetésére határozott irányt nyernének, amelynek irányát és célszerű voltát az életben még jobban kifejtették és annak egyes vívmányait a kartársak látogatása alkalmával megismertették, ha erre alkalom adnaték, de sajnos, az nincs meg, mert a nem állami tanítók részére a kedvezményes vasuti féljegyet a nemzeti kormány sem engedélyezni nem akarja, de hogy miért, azt intenzíve és logice okadatolni sem tudja.

Pedig a nem állami tanítók is ugyanilyen missziót teljesítenek, ugyanazon törvények alatt állanak és ugyanazon állam érdekét szolgálják, mint az állami tanítók és ha a vasuti kedvezményes féljegy jogosultságát a nem állami tanítókra is kiterjesztenék, e körülmény az állami pénzügyensulyt zavarni nem fogja, amint nem zavarta meg, sőt emelte a zónarendszer behozatala, mert így a nem állami tanítóság a kedvezményes jegy mellett többször fog utazni s így az államnak e téren is több jövedelme lesz anélkül, hogy több kiadása volna, mert a vasuti hatóság a vonatokat a kiszabott időben rendszeresen elindítja, akár utazik a nem állami tanító, akár nem. Továbbá a nem állami tanítók is tanítják a vasuti személyzet gyermekeit, épp ezért igen méltányos, hogy kedvezményes féljegyet kapjanak.*)

Mint hogy eddig a nem állami tanítók a vasuti kedvezményes jegy nem kapták, ennek természetes folyamánya az, hogy a tanító munkáját harmadrendű dolognak tartják, vagyis jobban mondva szükséges rossznak tekintik.

Mit mondott Kossuth Lajos: „A tanító munkája olyan, mint a mező, gázol benne ember és állatsereg, de nyomában virág kel”...

*) Az Osztrák állami vasutak adnak a magyar nem állami tanítóknak is kedvezményes jegy és a magyar államvasutak nem adnak. Nem különös ez?

Figyelembe veszik a függetlenségi és 48-as képviselők Kossuth Lajosnak ezen fenkolt mondatát? Nem, mert ha átérznék a fenti mondatnak fontosságát és horderejét, akkor kényszerítenék a kormányt, hogy a nem állami tanítóknak is adja meg a vasuti kedvezményes jegyét, hogy kedves hazánkat beutazva, annál jobban megfelelhessenek a nemzeti szellemnek és ennek alapján a kölcsönös felebaráti szeretetnek.

(Vege köv.)

Polgári fiúiskolánk megnyitása.

A magyar állam volt az első, mely báró Eötvös József nagy gondolatát az általános tankötelezettségről az 1860-as években törvénybe iktatta. A népnevelés szempontjából oly nagyfontosságú törvény azonban még most is csak törvény; nem lett belőle az, amivé válnia kellett volna, nem lett belőle a nemzeti életnek kiváló intézménye.

Azok a nemzetek, amelyek később emelkedtek fel a kötelező iskolázás gondolatáig, messze maguk mögött hagytak bennünket. Hogy a törvény nem vált élő intézménnyé, annak egyik főoka, hogy elmulasztották azt egyuttal az ingyenes oktatás törvényévé tenni. Az ország pénzügyi helyzetének jobbrafordultával ezt is pótolták. Ma már az állami és felekezeti iskolákban is ingyenes az oktatás.

Az elemi oktatás ingyenessége azonban még nem jelenti azt, hogy az írni és olvasni nem tudók nagy százaléka csak némilg is apadna. Ehhez sok ezer-ezer iskolára van szükség. Az Eötvös-féle törvénnyel szerves kapcsolatban álló 1907. évi t. c. a nemzeti biztosítékok sorozatát még tetézi s a magyar nyelv térhódítását a felekezeti jellegű iskolákban is lehetővé teszi. Városunk sokat, de mégis keveset áldoz az iskolákra. Lapunk hasábjain kitértően küzdöttünk az iskolák érdekében. Örömmel regisztráljuk, hogy küzdelmünknek meg lett az eredménye s ma már a polgári fiúiskolában megkezdődtek az előadások. Adja Isten, hogy minél derekabb polgárokat neveljen a hazának.

Az iskola ünnepélyes megnyitása a draperiakkal és nemzetiszínű zászlókkal szépen felszított iskolaudvaron folyt le. Az ünnepélyen Faragó János kir. tanfelügyelő vezetésével Csapó Kálmán helyettes tanfelügyelő, Argay és Petheő segédtanfelügyelők, Gondos és Kótay állami elemi iskolai igazgatók, tanfelügyelőségi tollnokok, Fejér apát-, Kupuszárevits esperes plébánosok, Rittinger főgimnáziumi, Zsulyevits felsőkereskedelmi és Krump Anna polgári leányiskolai igazgatók, a gör. kel. szerb tanító- és tanítónőképző-intézet, a főgimnázium és felsőkereskedelmi iskola tanári kara, a róm. kath., a gör. kel., az ág. ev., a ref. és az izraelita iskolák tanítói és tanítónői majdnem teljes számban, dr. Alföldy Árpád helyettes polgármester, az iskolaszék elnöke, Petényi József a polgári iskola gondnoka, Spanyol, Lang, Veszelinovits tanácsnokok, Listyevity és Eremin kapitányok, dr. Agyits aljegyző, Mérő Ignác, Karakásevits, Bugarszky, Czetti, Thum, Bosnyák, Ugrý, Holländer, Szondy, Blagojevits, Buřay s még számtalan szülő és tanügybarát vett részt.

Az új iskolát Faragó János kir. tanfelügyelő nyitotta meg szép és magas beszéddel, majd dr. Alföldy Árpád mondott köszönetet mindazoknak, akik az új intézet létesítését önzetlen, odaadó munkálkodásukkal és fáradhatatlan utánjárásukkal lehetővé tették. Baumann Antal igazgató a polgári iskola fontosságáról értekezett. Utána az iskola növendékei hazafias költeményeket szavaltak és befejezésül Szántó Károly énektanárunk harmóniumkísérete mellett elénekelték a Himnuszot, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Majd a tantermeket tekintették meg, melyekre, tekintve, hogy csak ideiglenes helyiség, semmi megjegyzést nem teszünk.

H I R E K.

A bihácsi útközet emlékünnepele.

Igen szép ünnepélynek volt színhelye folyó hó 7-én Nemesmilitics községe, ugyanis e napon a 23-ik gyalogezrednek még életben levő altisztjei és legénysége részt vett a Kocsics Lajos volt szakaszvezető és a II. osztályu vitézségi érem tulajdonosa által az 1878. szeptember hó 7-én Bihácsnál vívott útközetben elesett bajtársak lelkiüdvéért szolgáltatott gyászmisén.

Mise után a bajársak a nagyvendéglőben gyűltek össze barátságos sörözésre és a régi dolgok elbeszélésével kedélyes hangulatban maradtak együtt 10 óráig és csak azért oszlottak ily korán széjjel, mert a hagyományos nemesmiliticsi bucsura való előkészület sarkalta a résztvevőket a hazamenetelre.

Poharazás közben Csernus Antal volt 12. tüzérezredbeli főtüzér poharat emelt az egybegyűlt bajtársak egészségére. Beszédében kiemelte, hogy amidőn 31 év előtt a király és hazánk biztonságaért készek voltak életüket is feláldozni, ugy most, mint békés polgárok ne szünjenek meg az egymás közti bajtársi szeretetet és baráti viszonyt istápolni s tőlük telhetőleg a község és édes hazánknak jóvoltát és felvirágzását előmozdítani.

Az ünnepélyt a fuvós zenekar által eljátszott Hymnus zárta be, melyet a katona bajtársak állva és kalaplevéve hallgattak meg.

Az isteni tiszteleten és áldomáson jelen voltak: Kocsics Lajos II. osztályu vitézségi érem tulajdonosa, 7. század. Kaltner Miklós 9. századbeli szakaszvezetők, Kaich István és Allaga Mihály 8. századbeli tizedesek, Kunszabó József I. zászlóalj-kürtös, Littyay János és Kocsics János II., Ódry Miklós 13., Ivánkovich György 18., Knézy Pál, Nemoda Márton és Kurta József 5., Kanyó György 16., Knézy József és Krizsák Márton 7., Kanyó Fábrián és Lakatos Albert 4., Knézy Ferenc 1., Ódry István 2., László Ferenc 8., Kmetovits András és Ferencsevits István 20-ik századbeli köztitűzek, továbbá Csernus Antal és Horváth Ferenc 12-ik tábori tüzérezredbeli volt főtüzérek, — az utóbbi Szerajevó ágyuzása és bevételénél is jelen volt.

A katonai ünnepélynek megfelelőleg, hajnali 4 órakor 3 ágyulövés ébresztette fel a község lakóit, ami a misére való harangozásokkor mindig megisméltődött.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Heiser Gyula hódási m. kir. adóhivatali díjtalan gyakornokot a máramarosszigeti m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Vén András szegedi kir. törvényszéki joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Thierry Hugó horgosi állami elemi iskolai tanítót a szabadkai külterületi állami elemi iskolához helyezte át.

Kinevezés. A magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök ifj. Gerber Károly kulai lakost ideiglenes minőségben számgyakornokká kinevezte a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségéhez.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Boér Jenő nyiregyházi kir. törvényszéki joggyakornokot a zentai kir. járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Sztokin Lyubomir titeli kir. járásbirósági irnokot hason minőségben a nagyszentmiklósi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Kinevezés. Dr. Krajnyák István nyiregyházi állami végrehajtó kinevezetett kataszteri fogalmazóvá és Labancz Sándor kataszteri díjnok kataszteri irodatiszté Zomborba.

Halálozás. Gräber Mihály helybeli jöhrnévű iparos folyó hó 6-án életének 44-ik, boldog házasságának 17-ik évében meghalt. Temetése szerdán délután fél négy órakor volt nagy részvét mellett.

Elítelt káplán. Raile Károly kerényi káplánt a zombori járásbíró dr. Spitzer István kerényi orvossal szemben elkövetett becsületsértés miatt, miután a vádlott káplán beismerésben volt, 500 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 25 napi fogházra ítélte.

Gyászhir. Császár Gyula volt bírósági végrehajtó pénteken délután hosszas betegeskedés után Zomborban 68 éves korában meghalt. A népszerű öreg ur halála városzerte őszinte részvétet keltett. Az elhunytban egyik leglelkesebb és legagilisabb tagját gyászolja a zombori önkéntes tűzoltó testület, melynek megalakulása óta tagja volt. Temetése ma, vasárnap délután négy órakor lesz az Aranygerenda utcai gyászházból.

Az újvidéki zsinagóga felavatása. Újvidékről jelentik: Lélekemelő ünnepek keretében, az egész lakosság részvételével szentelték fel szerdán Újvidék izraelita polgárainak új monumentális templomát, amely a szomszédságában emelt iskola és község-házával együtt Baumhorn Lipót budapesti építész szép alkotása. Dr. Balla Aladár főispán, dr. Demetrovitsz Vladimir polgármester, az összes vallásfelekezetek, valamint a katonai hatóság képviselői megjelentek az ünnepségen, mely egyszersmind dr. Pap Ignác, Újvidék érdemes főrabijja és Fischer Jakab, az izr. hitközség főjegyzője jubileumának szült. A beszentelési ünnepet bankett követte, amelyen Ernszt Józseffel, az újvidéki izr. hitközség jelenlegi elnökével mindazok megjelentek, akik a gyönyörű új templom létrejöttét elősegítették.

Eljegyzés. Engländer Rezsát (Gács Teri), a kiváló írónőt, lapunk munkatársát, a Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság rendes tagját, több fővárosi lapnak rendes munkatársát eljegyezte Oblát Lipót fővárosi nyomdatulajdonos, a „Zombor és Vidéke” könyvnyomdájának sok éven át volt művezetője.

Baja város katonaságot kér. Baja város törvényhatósági bizottsága a napokban Ambrozovits főispán elnöklésével ülést tartott, melyen tadmásul vették a belügyminiszter leiratát a bajai községi iskolák államosítása tárgyában. A közgyűlés továbbá feliratot intézett a hadügyminiszterhez, hogy Baján gyalogsági és műszaki csapatok elhelyezésével helyőrségi állomást létesítsen. A kérelmet a baja-báttaszéki hid stratégiai fontosságával és azzal okolják, hogy a Dunán Budapesttől Újvidékig nincsen katonai állomás.

Gyászhir. Seitz Géza nyug. m. kir. posta- és távirada segédtiszt folyó hó 9-én hosszas betegség után életének 34-ik évében Zomborban meghalt. Temetése pénteken délelőtt 11 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A megboldogultat özvegyén kívül három kis gyermeke siratja.

Véres verekedés Nemesmiliticsen. Szerdán Budimác Pál zombori mészáros feleségével és bátyjával a nemesmiliticsi állomáson várta a zombori vonatot. Nemesmiliticsen bucsu volt és azon több legény erősen beborozott. Egyikük illetlenül nyúlt Budimácnéhoz. A férj összeszidta a szemtelen legényt, mire ez bieskával többször hátba szurta. Budimác bátyja szerencsére, mielőtt nagyobb baj történt volna, elkergette a duhajkodó legényeket. A zombori rendőrség megindította a nyomozást. Az eddigi adatok szerint a gyanyu Paresetits Antal (Tuna) zombori legényre irányul, akit a rendőrség már ki is hallgatott.

A kereseti adó kivetése. Zombor város tanácsa közli, hogy az 1909. évre érvényesített I—II. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom 8 egymásután következő napon át, vagyis 1909. évi szeptember hó 8-ától bezárólag szeptember hó 16-áig betekintés végett a város adóügyosztályánál közzszemlére kitétetett azon figyelmeztetéssel, hogy netáni felszólamlásaikat és pedig: a) azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a múlt évben voltak megrovva, a lajstrom kitételének napját; b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a város polgármesterénél előterjeszthetik.

Zombor virilistái. Zombor város tanácsa közli, hogy a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó, illetve kiigazítandó lévén, ehhez képest a folyó évről elkészített adókimutatás az igazoló választmány összülése előtt és pedig folyó évi szeptember hó 11-étől szeptember hó 18-áig bezárólag a városi kiadóhivatalban betekinthező, a netáni felszólamlások pedig ugyanezen idő alatt a város polgármesterénél benyújthatók.

Horvátok Topolyán. A Topolyai Gazdakör a múlt hónapban dr. Rényi József vezetésével a horvátországi Vrdnikre rándult át, ahol a bányatelepet szemlélték meg. A topolyaiak barátságos látogatását most viszonyozták a vrdnikiek. A bányatelep igazgatósága és a községi előjáróság jött el Topolyára. A horvátokat a gazdakör látta vendégül és vidám lakoma keretében ünnepelték a horvát-magyar barátságot és dr. Balogh Ernő képviselőt.

Szüreti ünnepély. A zombori öszsmunkásság folyó hó 19-én, Aulitzky-féle vendéglő kerthelyiségében, szüreti ünnepélyt rendez. A multság kedvezőtlen idő esetén folyó hó 26-án lesz megtartva.

Kiházásítási segély. Zombor város tanácsa közli, hogy a város kezelésében levő Papházy Dömötör-féle leánykiházásítási alapítványból 10 gör. kel. vallásu, szegénysorsu férjhezmenendő eljegyzett vagy ez év, esetleg múlt év folyamán férjhezment egyén, egyenként 84 korona kiházásítási segélyben fog részesíttetni. Mindazok, akik az említett segélyre igényt tartanak, szegénységi és erkölcsi, valamint a m. kir. állami anyakönyvi hivatal által kiállított eljegyzési bizonyítvánnyal és esetleg házassági anyakönyvi kivonattal felszerelt folyamodványukat a városi tanácshoz címezve folyó évi szeptember hó 30-áig annál is inkább nyújtsák be, mert a fenti határidőn túl beadott folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Lemondás. Kanyó József, kulai kir. járásbírósi végrehajtó állásáról lemondott.

Ki árulhat pálinkát? Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a pénzügyminiszter, hogy a saját tulajdont képező telken termelt gyümöcsből (anyagból) idegen üstön kifőzött pálinka nagyban eladható pénzügyhatósági engedély nélkül. Ez az elvi döntés a magánfelek által vásárolt gyümöcsből nyert pálinkának nagyban való eladását nem érinti s így ehhez a pénzügyi hatóság engedélye szükséges.

Visszaélések az állami gépségélyekkel. Az utóbbi időben gyakran fordult elő az, hogy egyes gépgyárak ügynökei, ezek között gyakran külföldi cégekéi is hitelbe való gépvásárlásokra beszélnek rá a hiszékeny iparosokat azzal a hitegetéssel, hogy azokat az állam utólag tőlük átveszi s nekik használatra átengedi. A budapesti kereskedelmi és iparkamara ezért most nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy a gépügynökök illetéknépen való rábeszéléseknek fel ne üljenek, mert a kereskedelmi miniszter az ily módon megszerzett gépeket a segélyért folyamodó iparosoktól az állam tulajdonába át nem veszi s így az iparosok csak maguknak okoznak kárt, ha ügynökök unszolására ilyen irreális ügyleteket kötnek.

Elvi döntés. Konkrét esetből kifolyólag a m. kir. kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a tartalékos tisztí vizsgálat a főgimnáziumokkal és főreáliskolákkal egyenrangúknak tekintendő polgári és katonai tanintézetekben szerzett képesítéssel egyenlőnek nem tekinthető, minek folytán oly egyének, akik csupán tartalékos tisztí vizsgával rendelkeznek: a tisztképző tanfolyam elvégzése dacára tisztviselővé, illetve tisztviselő-gyakornokká ki nem nevezhetők.

Multság. A bezdáni katolikus legényegylet folyó hó 12-én saját helyiségében szüreti multságot rendez.

Allami facsemeték adományozása. A magyar királyi földmivvelésügyi miniszter az állam által föntartott erdei facsemete-kertekből az 1910. évi tavaszi és őszi erdősítésekhez szükséges csemetekészleteket a következő feltételek szerint fogja a folyamodó birtokosoknak szétosztani: A kopár és vízmosásos területek beerdősítésére kért csemetéket ingyen, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátja a birtokosok rendelkezésére. Kivételes esetekben a csemetéket a folyamodóhoz legközelebb fekvő utolsó vasuti állomásra teljesen díjtalanul elszállítatja. Az ezen csemeték kiosztása után fenmaradó készletből a miniszter másféle erdősítések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is ad ki csemetéket, azonban csak az átlagos termelési költségeknek, a csomagolásnak és szállításnak megtérítése mellett. Azok a birtokosok, akik e csemeték valamelyik fajtájában részesedni kívánnak, folyamodványukat legkésőbb folyó évi december 15-ig adják be és pedig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez.

Az utlevelek kiadása. Az utlevél-ügyről szóló 1903. VI. t. c. 4. §-ának b) pontja értelmében megtagadható az utlevél kiadása azoktól, kik ellen szabadságvesztéssel büntetendő eselekmény miatt bűnvádi eljárás van folyamatban, nemkülönben az elítéltektől büntetésük végrehajtása előtt. Annak megállapítása végett, vajjon ez okoknak valamelyike az előforduló esetben az utlevél kiadását gátolja-e, a szükséges adatokat az igazságügyi hatóság részéről a kir. ügyészségek és a kir. járásbíróóságok szolgáltatják. Ezekről az adatokról szóló bizonyítványt az utlevél kiállítását kérő fel — ha őt erre az utlevél-lapok kiállítására illetékes hatóság utasítja — köteles a legutóbbi belföldi lakhelyére nézve illetékes kir. ügyészségtől, valamint az ugyan-ezen helyekre illetékes kir. járásbíróóságtól beszerezni. Erre vonatkozólag most egy igazságügyi rendelet jelent meg.

Megvan a kolera széruma. A kolera-betegség régóta keresett szérumát megtaláltak. A felfedező a párisi Pasteur-intézet egyik fiatal orvosa, bizonyos dr. Halyvini, aki évek óta kutatja a kolerát okozó bacilusokat. A szérum oly hatékony, hogy máris sikerült a hajlamosok százalékát 50 százalékról 23 százalékra leszállítani. Az új szérum méltán csatlakozik az emberi ész legújabb hatalmas diadalaihoz.

Az új adótörvények végrehajtási utasítása. A m. kir. pénzügyminiszteriumban szorgalmasan dolgoznak az új adótörvények végrehajtási utasításain. A tervezeteket a miniszterium osztályai készítik s midőn munkájukkal elkészültek, az anyag megvitatásába a pénzügyigazgatóságok szakembereit is bevonják. A hazadótörvény végrehajtási utasítása már készen van s az a föltt való tanácskozás tekintetében a pénzügyminiszterium oly formán határozott, hogy ezen a megbeszélésen a kir. pénzügyigazgatóságok személyzetéből egy alkalmas tisztviselő és a pénzügyigazgatóság főnöke, illetve a főnökek az egyenesadók kiadásával megbízott helyettese vegyen részt. Ehhez képest utasították a királyi pénzügyigazgatóságok főnökeit, hogy a szeptember 13., illetve 16., 20. vagy 23-án délelőtt 10 órakor a pénzügyminiszterium nagytermében megtartandó értekezleten egy alkalmas tisztviselőjükkel együtt személyesen, illetve az egyenesadó-ügyek kiadásával megbízott helyetteseik jelenjenek meg. Az értekezleten a pénzügyigazgatók, illetve helyetteseik és egy-egy tisztviselő négy csoportban fognak megjelenni.

A magyar újságírás szenzációja! A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Haacsak Géza. Naponkint 125,000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egész évre 16 kor., félve 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fil.

TANÜGY.

A zombori áll. kisedóvodai beiratások. A zombori áll. kisedóvodáknál a beiratások *folyó évi szeptember hó 15-én* megkezdődnek. A kisedóvodák közül kettő és pedig: a felsővárosi (bezdáni ut) és bánátkülvárosi (Koháry-utca) az ujonnan épült kisedóvoda épületében nyílik meg, kettő pedig bérhelyiségben és pedig: a szeleneskülvárosi (Schweidel József-utca 35.) és a cservenkakülvárosi (Konyovits-utca 25. sz.) bérházban. Beiratkozni lehet mindenkor *délelőtt 8 órától 11 óráig és délután 2 órától 4 óráig.* Ez uton is értesítetnek az érdekelt szülők, hogy a kisedóvodáknál sem beiratási, sem felvételi, sem tandíjat nem fizetnek. A kisedóvodai felvétel *teljesen ingyenes.*

A kereskedő inasiskolában a tanulók beiratása folyó hó 13., 14. és 15. napjain (hétfőn, kedden és szerdán) lesz, mindenkor délután 5-től 6 óráig az elemi fiúiskola épületében. A tanítás díja évi 12 korona, mely összeget a főnökök vagy szülők — Zombor szab. kir. város tanácsának 14914/1909. sz. határozata szerint — mindjárt a beiratás alkalmával tartoznak befizetni. Szegénységi bizonyítványt bemutató tanulók tanítás díjat nem fizetnek. Tanítás a III. osztályban 16-án, csütörtökön, a II. osztályban 17-én, pénteken, az I. osztályban 18-án, szombaton kezdődnek. Az igazgatóság.

Beírás a zombori iparos inasiskolába. A zombori iparos inasiskolába a beírások folyó hó 13., 14. és 15-én (hétfőn, kedden, szerdán) lesznek, naponként délután 5—7 óráig a belvárosi róm. kath. elemi fiúiskolában. A tandíj — egész évre 6, félévre 3 kor. — a városi tanácsnak 14914/1909. sz. határozata értelmében előre fizetendő. A tanulók rajzszerekkel (rajztábla, háromszögű és fejes vonalzó, körző) ellátandók. Az előadások folyó hó 16-án (csütörtökön) délután 5 órakor kezdődnek.

SPORT.

Bácskai atléták győzelmei. A Szegedi Atlétikai Klub szerdán, e hó 8-án délután az ujszegedi sport telepen országos versenyt rendezett, amelyen zomboriak közül **Csávosi László** a távolugrásban 6 m. 04 cm.-es ugrásával második lett. **Koller Ferenc** (Baja) a rudugrásban 2 m. 68 cm.-rel és a magasugrásban 1 m. 61 cm.-rel 2 harmadik díjat vitt el. Az egy angol mértföldes síkfutásban **Klein József** (Baja) — Bodor után — másodiknak érkezett be.

A Kassai Sport-Egylet által szerdán Kassán megtartott országos atlétikai versenyen **Rácz Vilmos** (Kula) a 100 yardos síkfutásban — egyszerű idő alatt — könnyen győzött.

Ügetőverseny. A bácskai ügetőverseny egyesület folyó évi október hó 3-án Zomborban ügetőversenyt rendez.

Gabonaárak a zombori piacon

1909. évi szeptember hó 10-én.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A búzában szilárdabb volt az irány. A kereslet lanya. A kínálat elég nagy. Az árak 10 fillérrel emelkedtek.

A zab. A bő kínálat melleit az üzlet lanya. Az árak 10—20 fillérrel apadtak.

Az árpa kínálata csekély. Vetele gyenge. Az árak 10 fillérrel olcsóbbak.

Tengeri. A fogyasztók keveset vásárolnak. Új árut jobban keresnek. Az árak változatlanok.

A bab hozatala és kínálata kielégítő. A vételkedv lanya. Ára 1 koronával emelkedett.

Az árak a következők voltak:

Buza	26:50 K-tól — 26:90 K-ig
Zab	13:10 „ — 13:20 „
Árpa	13:10 „ — 13:30 „
Tengeri	14:20 „ — 14:40 „
Új esőves tengeri	6:60 „ — 6:75 „
Bab	17:50 „ — 18:— „
Repece	— „ — „
Köles	— „ — „
Kendermag	— „ — „
Bükkönymag	— „ — „

Mindent q-kint = 100 kilogrammonkint számítva.

HIRDETÉSEK.

3883/1909. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Ada községben elmozdítás folytán üresedésbe jött irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik ezen évi 800 korona fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 18-ig** hozzám nyújtsák be. Zenta, 1909. szeptember 3.

S Z T R I L I C H,

215—2—1

főszolgabíró.

7424/tkvi 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Pock Lászlóné végrehajtatónak Vrszajkovits Milán és neje Relits Anka végrehajtást szenvedők elleni 63 kor. 99 fil. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő, Zombor szab. kir. város területén fekvő, a zombori 1148. sz. betétben A. I. 1—2. sor, 2187/1., 2188/1. hr. számú 12. ö. i. sz. 334 □ öles végrehajtást szenvedők tulajdonául bejegyzett jószágtestre, még pedig a C. 6. sorsz. a. Vrszajkovits szül. Vujkovits Krisztina javára bekebelezett élethossziglani hasznélvezeti jog épségben tartásával, ha azokért legalább 3600 korona ígértetnek, ellenesethen ezen hasznélvezeti jog fentartása nélkül 2429 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte.

Az 1909 évi szeptember hó 23-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígértet nem tétetik, a kikiáltást az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérte figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, többé részt nem vehet.

Zombor, 1909. évi július hó 4-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Hettesheimer,

216—1

kir. tszéki bíró.

MIKROSOL

207-14-7

SZAGTALAN LEGJOBB SZER

Házigomba ellen
a legolcsóbb
ÉPÜLET-É ACSFAK
impregnálására
Egyedüli gyártói
LOTZ EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST VII. ÖRNAGY U. 4.

4 ÁLLAMI -
22 ELSŐ -

o ÉREM. o
! ! !
o KITÜNTETÉS.

KÜLÖNLEGES GYÁRTMÁNYOK:

„PEF“ mosható emailfesték

o mázolásra készen o

falra, fára, vasra.

BESSEMERFESTÉK

rozdavédő, viharálló, vasmázolat

BAZALTFESTÉK

viharálló és mosható, homlokzatok és belső helyiségek meszelésére.

Kosárbutorzománc. Kádzománc. Padló-lakk stb. — Mintamázolat, szinkártya

ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek

☒ a legolcsóbb árak mellett ☒

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

3923/kig. 1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye Titel községében nyugdíjazás folytán üresedésbe jött **községi jegyzői állásra**, — ennek betöltésével netán üresedésbe jövő **községi aljegyzői állásra**, — ennek betöltésével netán üresedésbe jövő **községi irnoki állásra**, — s végül ennek betöltésével netán üresedésbe jövő **községi kataszteri nyilvántartói állásra** pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, akik ezen állás bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi szeptember hó 21-ének délelőtti 11 órájáig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A jegyzői állás javadalmazása évi 3000 korona készpénz és természetbeni szabad lakás, amely után az adót a község fizeti.

Az aljegyzői állás javadalmazása évi 2000 korona készpénz.

Az irnoki állás javadalmazása évi 1440 korona készpénz.

A kataszteri nyilvántartó javadalmazása évi 1080 korona készpénz.

Titel, 1909. augusztus hó 31-én.

SZEMZŐ JÁNOS,

214—2—2

főszolgabíró.

Zombor, Bittermann Nándor és társai könyv- és kőnyomdájából.